

# برنامه ریزی مکان یابی دفع زباله های شهری بر مبنای توسعه پایدار

## (نمونه موردی: شهر تهران)

علی صمدی

دانشجوی کارشناسی ارشد برنامه ریزی شهری، دانشگاه تهران، تهران، ایران، [alisamadi1415@ut.ac.ir](mailto:alisamadi1415@ut.ac.ir)

محمد امین بیده

دانشجوی کارشناسی ارشد برنامه ریزی شهری، دانشگاه تهران، تهران، ایران، [m.aminbideh@ut.ac.ir](mailto:m.aminbideh@ut.ac.ir)

### چکیده

شهرها به عنوان بزرگترین دستاورد تمدن بشری همواره جایگاه تجمع نیروها و عناصر مختلفی بوده است و به عنوان یک سیستم باز تلقی می شود. سیستمی که افکار، نیروهای اقتصادی و مواد و انرژی را می گیرد و در مقابل تولیدات و دستاوردهای ارزنده ای را به عنوان خروجی تولید می کند. در این میان در نتیجه فعالیت های مختلف پسماندها و زباله هایی بر جای می ماند که گاه سلامت شهر و شهروندان را تهدید می کند. در این راستا مدیریت این عناصر به عنوان بخشی از برنامه ریزی شهری از جایگاه ویژه ای برخوردار می باشد. افزایش جمعیت تهران و کلا افزایش سرانه ها در همه موارد با افزایش مصرف و در نهایت پسماندهای ناشی از آن در ارتباط است. ترکیب جدید پسماندهای شهری و دگرگونی شکلی آن، با سیستم بسته بندی نوین در مقایسه با گذشته تفاوت فراوانی یافته است. بطوریکه سیستم بسته بندی جدید در نهایت سبب افزایش میزان زائدات و زباله های جامد و غیرقابل بازیافت توسط طبیعت شده است. این پژوهش با هدف مکانیابی محل مناسب دفن زباله در شهر تهران با استفاده از روش فرآیند تحلیل سلسله مراتبی (AHP) و سیستم اطلاعات جغرافیایی (GIS) به انجام رسیده است. پژوهش از نوع کاربردی می باشد و در آن عوامل مختلف موثر در تعیین مکان دفع زباله ها لحاظ و منظور شده است. مواد زائد جزء جدایی ناپذیر زندگی انسان ها هستند و تولید انواع این زائدات در کمیت ها و کیفیت های مختلف از بزرگترین معضلات زیست محیطی عصر حاضر است. برای کاهش پیامدهای منفی پسماند، استفاده از ابزارها و فن آوری جدید برای یافتن مکان مناسب دفع ضروری به نظر می رسد نتایج در قالب نقشه های پهنه بندی ارائه شده است. که به دلیل محدودیت های ناشی از عوامل مختلف مکان های بسیار محدودی برای دفع زباله مناسب می باشد.

واژگان کلیدی: برنامه ریزی، مکان یابی، زباله های شهری، توسعه پایدار، شهر تهران